

Zabytkowy mur wschodni cmentarza Rakowickiego zostanie odrestaurowany

2024-11-02

Ceglany mur od strony północno-wschodniej tworzy ogrodzenie najstarszej części cmentarza Rakowickiego a wraz z zachowanymi tablicami epitafijnymi, które upamiętniają krakowian pochowanych w pierwszych latach powstania nekropolii stał się szczególną ścianą pamięci i jest również jednym z najstarszych, oryginalnie zachowanych zabytków cmentarza. We wrześniu rozpoczęła się jego pilna restauracja i ochrona przed postępującą degradacją planowane na blisko trzy lata.

Ceglany mur stanowi ogrodzenie cmentarza Rakowickiego od strony wschodniej na odcinku od budynku głównego Zarządu Cmentarzy Komunalnych w Krakowie przy ul. Rakowickiej 26, do końca muru od strony północnej. Jest to część oryginalnego ogrodzenia cmentarza, założonego na początku XIX wieku, wzniesionego częściowo z cegieł pochodzących z rozbieranych w tym czasie krakowskich kościołów. Zachowany fragment muru północnego wraz z osadzonymi na nim tablicami epitafijnymi jest świadkiem pierwotnego przebiegu północnej granicy cmentarza, przed jego poszerzeniem o nowe kwatery, co wiązało się z wyburzeniem w latach 30. XX wieku prawie całego odcinka muru od strony północnej. Na epitafiach wśród zacierających się coraz bardziej inskrypcji można odczytać daty najstarszych pochówków z 1811, 1813 i 1814 r. oraz z lat 20. i 30. XIX wieku.

Tablice epitafijne na murze jako jedne z najstarszych zabytków na cmentarzu Rakowickim, nawiązują do wielowiekowej tradycji osadzania epitafiów na zewnętrznych ścianach kościołów, przy dawnych cmentarzach przykościelnych.

Co istotne inskrypcje zachowane na tablicach są niekiedy jedynym świadectwem o pochowanych osobach, zwłaszcza w sytuacji, gdy ich groby od dawna nie istnieją. Aby je ocalić, konieczne stało się niezwłoczne przystąpienie do prac restauratorskich. Mur znajduje się obecnie w złym stanie technicznym. Jego zawalenie oznaczałoby nie tylko destrukcję samego obiektu i tablic epitafijnych tak cennych historycznie i artystycznie, ale również pomników nagrobnych z pierwszych trzech dekad XIX w. – więc także jednych z najstarszych pomników na cmentarzu Rakowickim.

Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie podejmował starania o pozyskanie środków na restaurację muru wschodniego z różnych źródeł, w tym kilkakrotnie wnioskując do Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. Z uwagi na dużą konkurencję innych zadań z zakresu ochrony zabytków, w tym zabytkowych obiektów publicznych na terenie Krakowa, dopiero w roku bieżącym udało się pozyskać dofinansowanie na ten cel.

– To dobry czas szczególnie przed dniem 1 listopada, święta licznie obchodzonego przez krakowian, aby poinformować o niedawnym rozpoczęciu restauracji zabytkowego muru wschodniego cmentarza Rakowickiego. Wiemy doskonale, że stan techniczny muru wymagał pilnej interwencji. Jednocześnie to zabytek o dużej wartości, więc tym bardziej cieszy mnie zaangażowanie SKOZK w finansowanie jego rewaloryzacji, za które serdecznie dziękuję. Z pewnością będziemy zabiegać o kolejne fundusze na wszelkie potrzebne prace restauratorskie i konserwatorskie na cmentarzu Rakowickim – zaznaczył Prezydent Miasta Krakowa Aleksander Miszalski.

Magiczny
Kraków

Zadanie pod nazwą „Restauracja muru wschodniego cmentarza (z wyłączeniem bram)” jest przedsięwzięciem wieloletnim, etapowanym na lata 2024–2026 i obejmuje roboty budowlane oraz prace konserwatorskie mające na celu kompleksową restaurację muru wraz z konserwacją osadzonych na nim tablic epitafijnych. **I etap restauracji muru wschodniego na odcinku ok. 38 m b. potrwa do końca listopada.**

Dofinansowanie na zadanie pochodzi z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa a jego wysokość wynosi 731 890,51 zł (40% kwalifikowanej wartości zadania – kwoty 1 829 726,28 zł netto). W tym dofinansowanie na poszczególne lata jest równe: na 2024 rok to 205 237,83 zł, na 2025 rok 281 265,88 zł, a na 2026 rok 245 386,80 zł. Ogółem wartość kosztorysowa brutto robót dla III etapów wynosi 2 749 083,43 zł.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa.